

Idi oojai ooji Paavora

Λvaavoitudadami Galaasiłrл oidacami

1 ¹ Аапл лrPaavora Suusi Cristo ootosadл. Агай giñootoi sai gaaagidiña aanл Diuusi ñiooquidл. Suusi Cristo ллмаду Diuusi глоога giñootoi maisiu oodami. Diuusi лgai dai duaacali Suusi Cristo coidadл saagidiaiñdлrл. ² Аапл глоожиди idi oojai dai aanл ллмаду вллasi govaavoitudadami ismaасадл гiñlma daraaja гамviaatuldi aapimл vaavoitudadami Galaasiłrл oidacami. ³ Аапл ipлlidi isDiuusi глоога ллмаду Suusi Cristo глртлаанлdamiga сllgаслrл глпплijадаги dai глнibлstudacan tadacagi. ⁴ Suusi Cristo ллgi гладагиту mлsmuaагi dai poduucai глоиглди глрsoimaascamiga dai сllgаслrл гарувuaitu sai camaiллgidiña лDiaavora dai camaisoimaasi ivuaadana poduucai isduucai ivueeyi oodami sivi tanai oidigi daama. Вллasi gomaasi лрлdui poduucai isduucai Diuusi ipлli. ⁵ Аапл ipлlidi isvллasi oodami сllgа ñioocada Diuusi vui tomastuigaco.

⁶ Maitлtлgai aanл isducatai giñtagituagi mosлл otoma gajiaadлrл viaacai aapimл Diuusi. Diuusi сlllicадл soigллlidi aapimлcадл cascадл ootoi Cristo sai muucuna curusiaba sai poduucai сllgаслrл vuvacлna oodami. Diuusi ñiooquidлrл pocaiti sai sioorл vaavoitudagi Suusi Cristo лgai imia agai тlvaagiamu dai ami oidaca agai tomastuigaco Diuusi ллмаду. Dлmos aapimл cavaavoitudai лma maasi. ⁷ Dлmos maitiipu лmai vaavoidaragai ismaасадлcадл istutuidi oodami iscllгаслrл vuvaquiagi mosлca Cristo mamaatltuliaragadл. Dлmos вллscлrл ллмадутai ipлlidi isgлnmaatltuldiagi лma maasi dai maisiu mosлcaasi Suusi Cristo mamaatltuldiaragadл. ⁸ Dлmos лgai ismaасадл глнmamaatltuldiadagi лma maasi ismaасадл maiрla maasi istumaasi глнmaatltuli aatлmл glaagai isDiuusi soimaasi taatatuldiagi лgai томasi lraanл isлmo Diuusi tlaanicarudл ismaасадл diviagi тlvaagiaiñdлrл ллрл. ⁹ Dai лраму glaagidi aanл sai ismaасадл глнmamaatltuldiadagi лma maasi ismaасадл maiрla maasi istumaasi глнmaatltuli aatлmл лgai glaagai isDiuusi soimaasi taatatuldiagi лgai.

¹⁰ Аапл aagai gomaasi dлmos maitipлlidi aanл sioodami pocaitiadagi sai сllgа ivueeyi aanл baiyoma ipлlidi aanл isDiuusi aagagi iscllгаслrivueeyi aanл. Insaanл ivuaadamudai istumaasi oodami ipлlidi dai maisiu istumaasi Diuusi ipлlidi aidл gia maitlрSuusi Cristo pioonigadлcamudai aanл.

¹¹⁻¹² Dлmos maatlcavurai aapimл giñaaduñi sai istumaasi gamamaatltuldi aanл Suusi Cristo giñmaatltuli maisiu oodami.

¹³ Aapimл camaatл isducatai ivuaadana aanл ллquioma aidлsi ллgidiña aanл лjudidíu vaavoidaragadл. Camaatл aapimл isalil soimaasi taatamituldiña aanл лgai ismaасадл vaavoitudaiña Suusi

Cristo. Aanλ vllasi coodai iñliditadai.¹⁴ Aanλ vaamioma claga λagidiña λjudidíu vaavadaragadλ siaa giñaaduñi ismaacλdλ λrgiñlpanacami dai aanλ vaamioma claga λagidiña giñaaduñicaru viituldiaragadλ.¹⁵ Dλmos Diuusi λcovai giñvuusaitu aidλsi abiaadλrλ maiquiaa vuusai aanλ. Agai sλlicλdλ giñoigλdai cascλdλ.¹⁶ Dai aanλ maí Suusi aidλsi Diuusi ipλli. Cascλdλ istutuidi aanλ isaagiadagi Diuusi ñiooquidλ agai ismaacλdλ maitλrjudidíu sai agai λprλ maatλna isducatai clagacλrλ vuvaquiagi. Aidλsi tλλ aanλ Suusi Cristo aidλ otoma maiaagidi aanλ tomali λmaadutai,¹⁷ tomali maiotoma ii aanλ Jerusaleenamu dai nλidamu agai ismaacλdλ λrSuusi Cristo ojootosadλ λrλga isaanλ. Baiyoma otoma ii aanλ Araaviamu. Dai gooquilrλ λramu divia aanλ Damaascλrλ.

¹⁸ Dai asta vaica uumigicλdλ ii aanλ Jerusaleenamu. Aidλ maí aanλ Piiduru dai λλmadu daja aanλ goo λcaldi.¹⁹ Dai tλλ aanλ Jacovo λprλ Suusi suculidλ dai λgaa Suusi ojootosadλ gia maitλλ aanλ.²⁰ Maatλ Diuusi sai istumaasi gλnoojidi aanλ λrvaavoi.

²¹ Dai gooquilrλ ii aanλ Siiriamu dai Siliisiamu.²² Gλraaduñi vaavoitudadami ismaacλdλ Judeelrλ oidacatadai maitiñmaatλcatadai.²³ Moscajiomacana agai sai aanλ λlquioma soimaasi taatamituldiña λvaavoitudadami dai clldaiña Suusi Cristo gooquilrλ casi gaaagidi isSuusi Cristo λrcλlagasλrλ vuviadami.²⁴ Dai claga ñioocaiña Diuusi vlltarλ cajiomacatai gomaasi.

2 ¹ Dai cadaivunucai baivλstan dan maacova uumigi λramu ii aanλ Jerusaleenamu λλmadu Bernabé. Dai vaidacai aanλ Tito.² Diuusi giñaagidi sai gaamu iimλna cascλdλ ii aanλ. Dai Jerusaleenrλ gλnλmpagi vllasi λvaavoitudadami tlaanoldamigadλ antai aanλ aagidi istumaasi mamaatλtuldi aanλ ismaacλdλ maitλrjudidíu aagaitai Suusi Cristo clagacλrλ gλrvuviaadamiga, dai tlcacai aanλ sabai clagadu giñmamaatλtuldaraga.³ Vai agai pocaiti sai clagadu cascλdλ maitλjai agai isλTito iquitlagi gλtuucuga tomaasi agai maitλrjudíucatadai.⁴ Ami vaapa λλmoco yaatavogami. Agai pocaiti saidλ λrvaavoitudadami dλmos maitλrvaavoi. Agai vaapa dai nλida agai sabai gλrvaavoi isaatλmλ ismaacλdλ cavaavoitu Suusi Cristo camaiλagidi Moseesacaru sλlicamigadλ. Dai agai ipλliditadai isvllascatai λgiada aatλmλ Moseesacaru sλlicamigadλ. Agai gia ipλliditadai isTito iquitiagi gλtuucuga.⁵ Dλmos aatλmλ tαιλλgi, ipλliditai issaapimλ apiavaavoitudadagi isSuusi Cristo λrcλlagasλrλ vuviadami dai maisiu tλtagitodagi isistutuidi isclagacλrλ vuvaquiagi Moseesacaru sλlicamigadλdλ.

⁶ Dλmos λvaavoitudadami tλtlaanoldamigadλ maitiñagidi ansai λma maasi gamamaatλtuldiña aanλ. Aanλ maihuaama iñlidi tλtlaanoldamicatai agai. Diuusi λmadugan duucai nλidi vllascatai cascλdλ.⁷ Agai maitiñagidi isducatai gamamaatλtuldiada aanλ. Agai maatλ tλλ isDiuusi giñmaa λaa duiñdagai ansai mamaatλtuldiana aanλ

ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu isSuusi Cristo ʌrcʌlʌgasʌrlʌ vuviadami poduucai isduucai maa ʌgai Piiduru laa duiñdagai dai aagidiña ʌgai ʌjudidíu isSuusi Cristo ʌrcʌlʌgasʌrlʌ vuviadami.⁸ Diuusi maa sʌllicami Piiduru saidʌ ʌrootosadʌcana Suusi Cristo dai aagidiña ʌjudidíu sai Suusi Cristo ʌrcʌlʌgasʌrlʌ vuviadami, dai Diuusi giñmaa aapʌ ʌrʌl sʌllicami ansaidʌ ʌrootosadʌcana Suusi Cristo dai aagidiña ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu sai Suusi Cristo ʌrcʌlʌgasʌrlʌ vuviadami.

⁹ Cascʌdʌ Jacovo ʌlmadu Piiduru ʌlmadu Vuaana, ismaacʌdʌ ʌrvaavoitudadami baitʌguucamacamigadʌcana, maatʌ tʌlgacai isDiuusi sʌllicadʌ ɔlʌgasʌrlʌ gʌrnʌlidi aatʌmʌ, aapʌ ʌlmadu Bernabé, ʌgai alil baigʌnʌllli aatʌmʌsʌdʌ. Dai gʌraagidi tʌsai apiaaagidiña aatʌmʌ Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu sai ʌgai apiaaagida agai Diuusi ñiooquidʌ ʌjudidíu.¹⁰ Dai gʌraagidi ʌgai ʌrʌl tʌsai vʌlscʌrlʌ soicliña aatʌmʌ ʌsoitutuigami, tomaasi aapʌ vʌlscʌrlʌ ivuaadana gomaasi.

¹¹⁻¹² Aidʌsi ii Piiduru Antioquiamu siaaco daraajatadai aatʌmʌ, ʌgai tucamidʌrlʌ gacuaadana ʌgai ʌlmadu ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu. Dʌmos aidʌsi ami dada ʌlmaço Jacovo aaduñdʌ, Piiduru camaitauu ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌlmadu. ʌgai maitipʌliditadai isñiooquiadagi ʌjudidíu vaavoitudadami ismaacʌdʌ apiaallgiditadai Moseesacaru sʌllicamigadʌ. Cascʌdʌ aapʌ bagaimi povuaadatai ʌgai.¹³ Amaasi ʌvaavoitudadami judidíu uraava Piiduru tomasi ʌgai aagaitadai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi idui. Dai asta Bernabé uraava ʌgai tomasi Bernabé pocaititadai sai gʌlaagaitadai isdagituagi Moseesacaru sʌllicamigadʌ, gooquilrlʌ vʌlscʌrlʌ lramu ʌlgida ʌliditadai.¹⁴ Dʌmos aidʌsi tʌl aapʌ ismaicʌlga ivuaadatadai ʌgai isducatai aagai Diuusi ñiooquidʌrlʌ, amaasi aapʌ potʌltdai Piiduru vʌlasi vaavoitudadami vuitapi: “Maicʌlga ivueeyi aapi. Tomasi aapi ʌrjudíu vʌlscʌrlʌ ʌlqioma gajiaadʌrlʌ viaa aapi Moseesacaru sʌllicamigadʌ. ¿Dai ducatai sivi irlidi aapi isʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌlgiadagi Moseesacaru sʌllicamigadʌ”? antʌltdai aapʌ.

¹⁵ Aatʌmʌ ʌrjudidíu, gʌrdʌlʌdʌ dai gʌraaduñicaru ʌrjudidíu cascʌdʌ.

¹⁶ Dʌmos vʌlscʌrlʌ ɔl̄ maatʌ aatʌmʌ sai Diuusi ɔl̄gasʌrlʌ nʌidi oodami ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudatai Suusi Cristo maisiu mosʌl̄giditai Moseesacaru sʌllicamigadʌ. Aatʌmʌ ɔl̄gasʌrlʌ vuvaquia ʌrlidi cascʌdʌ vaavoitu Suusi Cristo dai camaivaavoitudai Moseesacaru sʌllicamigadʌ.

¹⁷ Aidʌsi aatʌmʌ mamaatʌrlitadai sai Suusi Cristo ɔl̄gasʌrlʌ nʌidi oodami ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai, amaasi maí aatʌmʌ isaatʌmʌ ʌrʌl ʌrsoimaasi ivuaadami ʌpan duucai ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu. Dʌmos maitistutuidi aatʌmʌ ispotʌliyagi sai Suusi Cristo soimaasi gʌrduiñtuldi.¹⁸ Dai iñsaapʌ lramu gʌl̄mamaatʌtuldiadagi sai gʌlaagai isʌl̄giadagi Moseesacaru sʌllicamigadʌ dai poduucai ɔl̄gasʌrlʌ vuvaquiagi aidʌ gia

gamamaatłtuldiamondai aanł istumaasi cagajiaadłrl viaa aanł dai poduucai słłlicłdł soimaasi ivuaadamudai aanł.¹⁹ Aanł łłgida iñłliditadai Moseesacaru słłlicamigadł dłmos maitistui aanł cascłdł maí aanł sai tomali łmaadutai maitistutuidi isclłagacłrl vuusiagi Moseesacaru słłlicamigadłsłdł. Cascłdł gajiaadłrl viaa aanł Moseesacaru słłlicamigadł dai vaavoitu Suusi Cristo dai poduucai clłagacłrl oidaga isducatai Diuusi ipłlidi.²⁰ Aidłsi Suusi Cristo muu curusiaba aidł abiaadarł camainamłga Moseesacaru słłlicamigadł cascłdł aidłsi vaavoitu aanł Suusi Cristo aanł gajiaadłrl viaa Moseesacaru słłlicamigadł. Dai sivi Suusi Cristo giñłłmadu daja daidł aanł ivueeyi istumaasi łgai ipłlidi maisiu istumaasi aanł ipłlidi. Suusi Cristo giñoigłdai dai łgai muu curusiaba ansai aanł clłagacłrl vuusaiña.²¹ Dai słłlicłdł vaavoitudai aanł ismosłcaasi sioorł vaavoitudai Suusi Cristo clłagacłrl vuvacłi dai Diuusi oigłldi soimaascamigadł dai clłagacłrl plidiña. Dłmos sioorł pocaitiadagi sai glaagai isłłgiadagi Moseesacaru słłlicamigadł dai poduucai clłagacłrl vuvaquiagi łgai gia gajiaadłrl vipieeyi vłłsi istumaasi idui Suusi Cristo aidłsi muu curusiaba. Aanł gia maitipłlidi ispoduuuai ivuaadagi.

3 ¹ Alił vupuiiruga aapimł giñaaduñi vaavoitudadami Galaasiłrl oidacami głndagitocai isgłn vupuiirumadagi aa oodami głnyaatagi głnmamaatłtulditai łma maasi ñiooqui młsai małlgidiña Diuusi ñiooquidł. Aanł clłga głnmaatłtuli isSuusi Cristo muu curusiaba sai clłagacłrl vuvacłna oodami. ² Tłtlgitodavurai aapimł sai Diuusi Ibladł divia dai głnłłmadu daaca agai vaavoitudacai aapimł Suusi Cristo dai maisiu łłgidacai aapimł Moseesacaru słłlicamigadł. ³ Słłlicłdł vupuiiruga aapimł. Cll maatł aapimł sai aidłsi glnaaga aapimł isoidacagi isducatai Diuusi ipłlidi Diuusi Ibladł glnsoi. Cascłdł glaagai ismaatłca aapimł sai maitistutuidi aapimł isivuaadagi istumaasi Diuusi ipłlidi łłgiditai Moseesacaru słłlicamigadł. ⁴ Aapimł aliłsi soimaa taata vaavoitudacai Suusi Cristo cascłdł aanł ipłlidi isgomaaasi glnsoiñagi mai apiavaavoitudada aapimł. ⁵ Diuusi ootoi glıbłdaga dai głnłłmadu daacana dai Diuusi ivueeyi naana maasi glagłducami aapimł glnsaagida vaavoitudacai aapimł Suusi Cristo maisiu łłgidacai aapimł Moseesacaru słłlicamigadł.

⁶ Cll maatł aapimł isducatai Avraañicaru vaavoitu Diuusi dai poduucai istui isimiagi tłvaagiamu. ⁷ Poduucai clłga głmaatł sai sioorł vaavoitudai Diuusi łgai łrAvraañicaru cajiudadł ducami. ⁸ Diuusi camaatłcatadai isclłagacłrl plijada agaitadai mui oodami ismaacłdł maitłrjudidíu ducami istomali łmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudacai łgai Suusi Cristo, cascłdł Diuusi potłłdai Avraañicaru: “Aanł baiłłliatudamu vłłsi oodami oidigi daama oidacami aapi glncajiudagacłdł”, astłłdai Diuusi. ⁹ Poduucai Diuusi baiłłliatudai

sioorλ vaavoitudai Suusi Cristo poduucai isduucai Diuusi baiλλliatu Avraañicaru vaavoitudacai λgai Diuusi.

¹⁰ Sioorλ vaavoitudai isistutuidi iscλλgacλrλ vuvaquiagi λgidakai Moseesacaru sλlicamigadλ, Diuusi gajiaadλrλ viaa agai λgai. Pocaiti Diuusi ñiooquidλrλ: “Vλascatai ismaacλdλ maivλlscλrλ λgida vλsi Moseesacaru sλlicamigadλ Diuusi sλlicadλ gajiaadλrλ viaa agai”.

¹¹ Pocaiti Diuusi ñiooquidλrλ λrλ: “Moslaasi sioorλ vaavoitudagi Diuusi, Diuusi cλlgacλrλ plidiña ducami istomali λmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai dai λgai vλlscλrλ oidacamu Diuusi λmādu”. Poduucai cλrga gλmaatλ isDiuusi cλlgacλrλ plidi oodami ducami istomali λmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudaitai Suusi Cristo maisiu cλlgacλrλ vuvacλi mosλλgiditai Moseesacaru sλlicamigadλ. ¹² Sioorλ vaavoitudai isistutuidi iscλλgacλrλ vuvaquiagi λgidakai Moseesacaru sλlicamigadλ maivλpan duucai tλtλgitoi λgai ismaacλdλ vaavoitudai isSuusi Cristo λrcλlgacλrλ vuviadami.

¹³ Diuusi gajiaadλrλ viaa Suusi Cristo curusiaba maisiu soimaasi ivuaadatai Suusi dλmos soimaasi ivuaadatai aatλmλ. Poduucai Suusi Cristo cλlgacλrλ gλrvuvaitu aatλmλ ismaacλdλ vaavoitudai λgai dai Diuusi gλroigλli dai camaigajiaadλrλ gλrviaa agai tomasi λQUIOMA maiλlgidiña aatλmλ Diuusi sλlicamigadλ. Suusi Cristo casoimaasi taata aatλmλ gλrvuλtarλ cascladλ. Ajuditidū coodaiña ismaacλdλ alι soimaasi ivuaadana dai saigaraiña sai maatλna aa issoimaasi idui λgai. Cascladλ pocaiti Diuusi ñiooquidλrλ sai sλlicadλ gajiaadλrλ vipieeyi Diuusi λgai ismaacλdλ gλsaigiatudai soimaasi ivuaadatai. ¹⁴ Dai poduucai Diuusi cλlgacλrλ vuvaida agai λgai ismaacλdλ maitλrjudidū vaavoitudaitai λgai Suusi Cristo poduucai isduucai Diuusi cλlgacλrλ vusaitu Avraañicaru vaavoitudacai λgai Diuusi. Dai Diuusi Ibladλ λmādu daacamu vλsi vaavoitudadami. Poduucai isduucai aagai Diuusi.

¹⁵ Giñaaduñi, sīllscλdλ λmo oodami iduñiagi λmo oojai siaaco aagai sioorλ vλltarλca agai vustuidadλ sīllscadλ tsiuquiagi λgai dai daasagi gλtλtlaaraga tomali λmaadutai maitistutuidi isλma duucai iduñiagi.

¹⁶ Poduucai λrλ Diuusi vλlscλrλ ivueeyi vλsi istumaasi aagai saidλ iduñia agai. λQUIOMA Diuusi potatλdai Avraañicaru: “Avraañi, aapi λmādu λmaadutai gλcajiudadλaiñdλrλ baiλλliatuda agai mui oodami aipacoga oidacami”, astatλdai Diuusi. Avraañicaru cajiudadλ ismaacλdλ aagai Diuusi sai baiλλliatuda agai mui oodami λrλCristo. Dai maisiu moslaasi λgai baiλλliatuda agai mui oodami dλmos Avraañi λrλ baiλλliatuda agai mui oodami. ¹⁷ Cadaivunucai maaco siento dan λmo coobai dan baivλstama uumigi aidλsi abiaadλrλ aagidi Diuusi gomaasi Avraañicaru Diuusi maa gλsλlicamiga Moseesacaru. Dλmos vλlscλrλ maigajiaadλrλ viaa λgai istumaasi aagidi Avraañicaru caaagidacai issλlicadλ iduñia agai istumaasi aagidi. ¹⁸ Tomali λmaadutai

maitistutuidi isclagаслга vuvaquiagi ivuaadatai istumaasi aagai Moseesacaru слlicamigadл. Sioorл vaavoitudagi Diuusi лgai dai слагаслга vuvacлi poduucai isduucai vaavoitu Avraañicaru istumaasi aagidi Diuusi.

¹⁹ Moseesacaru слlicamigadл vллscлга soí лoodami sai maatлna isilarsoimaasi ivuaadami. Diuusi ootoi глтллаañicarudл sai maacana слlicamigadл Moseesacaru taidл Moseesacaru aagidi oodami. Dai Moseesacaru слlicamigadл namлacatadai asta aidл uucami sidivia лCristo. лCristo лrAvraañicaru cajudadlcatadai. ²⁰ Diuusi ootosi лjudidíu гаслlicamiga aасадл damos Avraañicaru gia лgai aagidi лgai.

²¹ Damos maacacai Diuusi гаслlicamiga лjudidíu vллscлга maigajiaadлга viaa istumaasi aagidi лAvraañicaru. Moseesacaru слlicamigadл maimaa guvucadagai tomali лmaadutai saidл ivuaadana istumaasi aagai слlicamilгл. Islaлlicami gamaacadamudai guvucadagai istutiadamudai oodami isclagаслга vuvacлdagi лслlicamicadл. ²² Damos лsllicamicadл слга maatл vллsi oodami islarsoimaasi ivuaadami dai istlгito лgai sioorл слагаслга vuvaidagi poduucai siлascadл matiagi oodami sai Suusi Cristo слагаслга vuvaidi sioorл vaavoitudai aidл gia vaavoitudamu лgai dai слагаслга vuvakuimu.

²³⁻²⁴ Maiquiaa diviacai Suusi Cristo vллscлга maatлcatadai oodami istumaasi glaagai isivuaadagi dai istumaasi maitlaagai isivuaadagi Moseesacaru слlicamigadлгл. Dai Moseesacaru слlicamigadл namлacatadai asta aidл uucami sidivia Suusi Cristo. Diuusi ootoi Suusi Cristo sai слагаслга глрнлidiňa лgai ducami istomali лmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudaitai aatлmл. ²⁵ Aidлsi abiaadлга divia Suusi Cristo casistutuidi oodami isclagаслга vuvacлdagi vaavoitudatai лgai, dai Moseesacaru слlicamigadл cagajiaadлга vii.

²⁶ Vллscatai aapimл лrDiuusi maamaradл vaavoitudaitai Suusi Cristo. ²⁷ Dai aapimл ismaacsadл cavapacoňi vaavoitudacai Suusi Cristo лgai cadivia dai глпллmadу daaca agai dai poduucai istutuidi aapimл iscll tutiacagi лpan duucai Suusi Cristo слагаслга oidacatadai tami oidi daama. ²⁸ Vллscatai ismaacsadл vaavoitudai Suusi Cristo лgai aaduñdл гандucami Suusi Cristo tomasi лrjudidíucagi ismaitлrjudidíucagi ллрл, isлrpiooñicagi ischo ллрл, tomasi лrcлcллli isooqui ллрл. ²⁹ Dai vллsi vaavoitudadami лrAvraañicaru cajudadл гандucami cascадл vллsi vaavoitudadami viaaca agai ллрл vллsi istumaasi aagidi Diuusi Avraañicaru sai maaquia agai cajudadadл.

4 ¹⁻² Siлascadл muuquiagi лmo oodami dai viida гlvustuidaga гамara ali глли, aa oodami nuucadacana vustuidadл asta siлascadл глл лgai. Oodami tomastuma piooňi duucai пайдиňa tomasi лrgлviidacami лgai. Lali глли viaaca isлагiadagi лoodami ismaacsadл nuucada vustuidadл лgai. ³ Maiquiaa diviacai Suusi Cristo vллsi oodami

viaacatadai гλnsлlicamiga dai poлlidiňa ʌgai sai ʌagiditai гλnsлlicamiga istutuidi исclлgасclг vuvaquiagi.⁴ Aidлsi caaayi istuigaco Diuusi ipлlidi sai diviana Suusi Cristo tami oidigi daama ʌgai oodami duucai vuusai dai clлdл ʌrjudíu cascлdл Suusi ʌpг ʌgidiňa judidíu sлlicamigadл.⁵ Aatлmл maicлla gaгidiňa Moseesacaru sлlicamigadл cascлdл viaacatadai issoimaasi taatagi dлmos Suusi Cristo clлgасclг galnuvaitu vai poduucai aatлmл istutuidi isilarmaamaradlcagi Diuusi.

⁶ Dai cascлdл Diuusi ootoi гlвlдdaga sai galлlmadu daacana cascлdл aatлmл galrooga aagaiňa. ⁷ Dai sivi Diuusi camaigлripiooňiga duucai galnлidi baiyoma гlmaamara duucai galnлidi dai aatлmл ʌpг galmaaquimu ʌgai istumaasi maacai ʌgai гlmaamara.

⁸ ʌlquioma aidлsi maiquiaa maatлcatadai aapimл Diuusi siaa duutudaiňa aapimл naana maasi istumaasi didiuusi ʌliditai.⁹⁻¹⁰ Dлmos sivi camaatл aapimл Diuusi dai Diuusi гlmaamara duucai galnлidi. Dлmos aapimл poлlidi mlsaidл istutuidi исclлgасclг vuvaquiagi moslcaasi ivuaadatai naana maasi vagimi daidл maitaaata vuaadatai вллsi saapatoco poduucai isduucai гlнviida ʌjudidíu. Aanл maimaatл istuisidл ʌramu vaavoituda ʌlidi aapimл ʌpan duucai ʌlquioma.¹¹ Aanл poлlidi sai giňaa duiňdaga maitлnsoi.

¹² Giňaduňi aanл гlndaanli mlsai gajiaadlг viaana ʌjudidíu sлlicamigadл poduucai isduucai idui aanл. Dai aanл ʌpan duucai oidaga ismaacлdл maitlrjudidíu. Aidлsi galлlmadu daacatadai aanл aapimл clлgасclг giňnlidiňa.¹³ Слл maatл aapimл iscoococatadai aanл aidлsi tucamidлг гlndiviji aanл dai гlnaagidi sai Suusi Cristo ʌrcллgасclг vuviaadami.¹⁴ Tomasi uuvadaraca maasi giňcoocodaga вллscлг aapimл clлgасclг giňnlidiňa dai clлga giňmiaadlgi aapimл duucami iňsaanл ʌrlmo Diuusi tlaаnícarudlcamudai dai ducami iňsaanл ʌrSuusi Cristocamudai.¹⁵ ՞Tuimлsi camaibaigлnлlidi aanл giňvui? Tucamidлг alil baigлnлlidi aapimл aanл giňvui dai asta гlnuuupuji giňmaaquimudai lienл aapimл isbaigacamudai.¹⁶ Dлmos sivi гlnsaayu duucai giňnlidi aapimл гlnaagidacai aanл istumaasi ʌrvaavoi.

¹⁷ Aa oodami yaatavogami гlnmamaatltuldi naana maasi istumaasi. ʌgai слл tuutiacami гlnvueeyi mlsai clлgасclг nлidiňa dai gajiaadlг giňviaana aanл.¹⁸ Aliasi ʌrcллgai isaipacoga гlnoiglada oodami dai maisiu гlnvupuirumadadagi aipacoga. Сллga тlгito aanл issлlicadл giňoigлdaiňa aapimл aidлsi galлlmadu daacatadai aanл. Dai aanл ipлlidi isquiaa giňoiglada aapimл tomasi maitлnлlmadu daja.

¹⁹ Giňaduňi sлlicadл soigiňliatudai aapimл dai apiasoigiňliadamu aanл asta siлlscadл sлlicadл clлga vaavoitu aapimл Suusi Cristo dai clлga oidacagi poduucai isduucai oidacana Suusi Cristo tami oidigi daama.²⁰ Aanл ipлlidi isglnлlmadu daacagi sivi dai poduucai

maatłcagi aanł isducatai glaagai isgλnñiooquiada aanł. Dai aanł maitłtłgai istumaasi giñtłtłgituagi maicłla gałntłtłgitoitai aapimł.

²¹ Aapimł ismaacłda ivuaada łidi istumaasi aagai Moseesacaru słlicamigadłł rołliditai sai poduucai istutuidi isclłagacłł vuyaquiagi glaagai isclłaga maatłcagi aapimł istumaasi glaagai słlicamirł. ²² Moseesacaru oojai łmo istumaasi aagaitai Avraańicaru dai pocaiti sai Avraańicaru maamaracatadai gooca cłsłłli. Łmoco łmaradł Agaaracaru. Agaar łrcusñirugadłcatadai Avraańi. Dai łgłmai łmaradł Saracaru. Sara łrAvraańi ooñigadł. ²³ Diuusi aagidi Avraańi saidł Sara marata agaitadai cascłda marai łgai tomasi casi łroquimudadłcatadai łgai. Dłmos łcusñirugadł maitłroquimudadłcatadai cascłda marai. ²⁴⁻²⁵ Vłłsi gomaasi gλnaagidi aanł vai poduucai vaamioma cłla maatł cälcagi aapimł vłłsi istumaasi Diuusi aagidi Moseesacaru łgiidi Siñaiłł aidłsi maa łgai gλsłlicamiga, dai maatł cälca aapimł łłrł vłłsi istumaasi Diuusi aagidi Avraańicaru aidłsi aagidi saidł iduñi agaitadai mui naana maasi cłsłłgaducami łgai vłłtarg. Ismaacłda vaavoitudai saidł istutuidi isclłagacłł vuyaquiagi łlgiditai Moseesacaru słlicamigadł łłtłlaanłdamı soimaasi taatatuldi dai asta cooda sioorł maicłla gλgiadagi łsłlicami. Poduucai isduucai Avraańicaru istutuiditadai issoimaasi taatatuldiagi Agaaracaru ismaicłla gλgiadagi. Ajudidíu łrgai ismaacłda vaavoitudai saidł istutuidi isclłagacłł vuyaquiagi łlgiditai Moseesacaru słlicamigadł. Agai łrIsireliłł oidacami dai Jerusaleenłł oidaga łjudidíu tłtłlaanłdamigadł. ²⁶ Dłmos aatłmł vaavoitudai isSuusi Cristo łcłłgacłł vuviadami dai cascłda aatłmł łrmaamaradł Diuusi. Dai Suusi Cristo łrgłtłlaanłdamiga. Dai łgai oidaga tłvaagilł siaaco vłłscatai cagajiaadłł vii Moseesacaru słlicamigadł, dai tllca iimimu aatłmł tlsai oidacamu tomastuigaco Diuusi łłmadu. ²⁷ Dai pocaiti Diuusi ñiooquidłł sai Diuusi potłtdai Sara aidłsi Avraańicaru łłmadu daacatadai gλcusñiruga:

Baigi gλliada aapi Sara tomasi maiquiaa marai aapi, tomasi maitistutuidi aapi ismaamatagi.

Iiñacadańi baigłliaracłda tomasi maiquiaa cooco duduaiditai.

Vaamioma maamata agai aapi sìł gλcusñiruga.

Ascaiti Diuusi.

²⁸ Diuusi aagidi Avraańicaru łłmadu Saracaru sai maarata agaitadai cascłda mara łgai dai Isaa tłłtlı. Aatłmł vaavoitudai Suusi Cristo poduucai isduucai Avraańicaru vaavoitu Diuusi cascłda aatłmł Avraańicaru cajiudadł gλrducami. ²⁹ Agaar maradł Ismael tłłgiducatadai. Ismael soi duucai nłidiña Isaa. Isaa łgai dai vuusai Diuusi Iblaadł guvucadadłcłda. Poduucai łłrł łjudidíu ismaacłda vaavoitudai saidł istutuidi isclłagacłł vuyaquiagi łlgiditai Moseesacaru słlicamigadł soimaasi gλrtaatamituldi aatłmł ismaacłda

vaavoitudai saidə istutuidi iscləgасlərə vuväquiagi vaavoituditai Suusi Cristo.³⁰ Dəmos Diuusi ñiooquidərə pocaiti sai Sara rotətdəi Avraañi: "Ootosañi gocusñiiru vai iməna tabiaadərə əmmadu gəmara. Maradə maitistutuidi istlaanədagı gənəstuidaga əmmadu giñmara", astətdəi Sara.³¹ Giñaaduñi aatəmə maiviaa isəlləgiadagi Moseesacaru səlləlicamigadə baiyoma aatəmə mosvaavoitudai Suusi Cristo vai əgai cləgасlərə gərvuvəaidi, dai aatəmə ərDiuusi maamaradə.

5 ¹ Suusi Cristo cləgасlərə gərvuvaitu təsai camaitivuaadana vələsi istumaasi aagai Moseesacaru səlləlicamigadərə. Alıslə gəlaagai isapiavaavoitudada aapimə Suusi Cristo dai maisiu əramu əlliadiagı vələsi Moseesacaru səlləlicamigadə. Alısijaiga isclərgə əlliadiagı Moseesacaru səlləlicamigadə.

² Cləgənərə gəntəgito salca istumaasi gənəojidi aapə. Aapə ərPaavora dəidə gənəagidi sai isaapimə vaavoitudai sai iiquititai gəntiucuga poduuçai isduuçai aagai Moseesacaru səlləlicamigadə istutuidi iscləgасlərə vuväquiagi aidə gia Suusi Cristo maitənsoicə. ³ Əramu gənəagidi aapə sai sioorə iiquitiagi gətəiucuga əgai gia viaa isəlləgiadagi vələsi istumaasi aagai Moseesacaru səlləlicamigadə. ⁴ Aapimə ismaacədə vaavoitudai sai Diuusi cləgасlərə gənələidi ducami istomali əmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai mosəlləgiditai Moseesacaru səlləlicamigadə cagajiaadərə viaa aapimə Suusi Cristo əmmadu Diuusi ismaacədə gənoigədəi. ⁵ Dai Diuusi İblədə gərsoicə isapiavaavoitudada aatəmə Suusi Cristo. Əgai muu curusiaba sai Diuusi gəroigəldiñə gərsoimaascamiga dai cləgасlərə gərnələidiñə duucami istomali əmo imidagai maisoimaasi iduuñimudai aatəmə. Cəscədə iimia ragai aatəmə təvaagiamu siaaco daja Suusi Cristo. ⁶ Dai camaiviaa aatəmə isiquitiagi gərtiucuga isduuçai aagai Moseesacaru səlləlicamigadə əgai camainaməgə cəscədə. Baiyoma gəlaagai təsvaavoitudada Suusi Cristo dai gəroigəladagi aipacoga.

⁷ Aidəsi maiquiaa gənsaagida dada əmamaatətuldidiadami yaatavogami aapimə cləga vaavoitudaiñə. ¿Tuiməsi camailəgidi Suusi Cristo mamaatətuldiaragadə? ⁸ Diuusi ipəli isaapimə vaavoitudagi Suusi Cristo dəmos aapimə camaitivueeyi istumaasi Diuusi ipəlidi. ⁹ Maatəcavurai sai tomasi əmaduga mamaatətuldidiadami yaatavogami vələscərə istutuidi isvupuirumada mui oodami. ¹⁰ Aapə cləga vaavoitudai sai Suusi Cristo gənsoiñə agai mai aagiada aapimə istumaasi gənmamaatətuldi aapə. Dai Diuusi soimaasi taatatuldiamu tomasioorə sioorə gənəupuirumadadagi.

¹¹ Giñaaduñi iñsaanə quiaa aagiadamudai əoodami sai iquitəcəiñə gəntiucuga dai poduuçai cləgасlərə vuväquiagi aidə gia əjudidíu maisoimaasi giñtaatamituldiadamudai tomalı maibacocodamudai giñvui. Dəmos aapə aagidi sai viaa əgai isvaavoitudadagi isSuusi Cristo muu curusiaba dai poduuçai cləgасlərə vuväquiagi cəscədə soimaasi

giñtaatamituldi ḥgai.¹² Aanl ipłlidi sai iimłna bodłrł łyaaatavogami ismaacłdł glnvupuiirumadai.

¹³ Diuusi ɔłagacłrł glnvuvaitu mlsai camaiviaacana isłłgiadagi vłasi istumaasi aagai Moseesacaru słlicamigadłrł. Dłmos maitlaagai mlsivuaadagi mosłcaasi istumaasi aapimł łłgi ipłliadagi. Baiyoma glaagai mlsigłnsoicłdagı aipacoga glnoigłdaitai.¹⁴ Poduucai isduucai aagai Suusi Cristo. Agai pocaiti: “Oigładavurai aa oodami poduucai isduucai glnoigłdai aapimł łłgi”, ascaiti Suusi Cristo. Ismaacłdł słlicadł oigłada aa oodami ḥgai gia ivueeyi vłasi istumaasi aagai Diuusi słlicamigadłrł.¹⁵ Dłmos isaapimł glnñiooquiada aipacoga dai glnçłladadagi poduucai camaicłłgacłrł glnplijadan tada aapimł aipacoga.

¹⁶ Dłmos aanl angłnaagidi mlsai ivuaadana vłasi istumaasi Diuusi Ibladł ipłlidi dai maisiu mosłcaasi istumaasi aapimł łłgi ipłliadagi.

¹⁷ Oodami ivuaada ɬidi istumaasi maioojoidi Diuusi Ibladł. Łłgi potuutuiga oodami cascłdł. Dai poduucai maitivueeyi istumaasi maatł sai glaagai isivuaadagi.¹⁸ Ismaacłdł ivueeyi istumaasi ipłlidi Diuusi Ibladł camaiviaa isłłgiadagi ɬjudidíu słlicamigadł.

¹⁹ Clla glmaatł sìllscadł oodami ivuaadagi istumaasi łłgi ḥgai ipłlidi. Agai googosi gnducami.²⁰ Dai siaa duutudai naana maasi istumaasi Diuusi duucai. Dai łłmoco słsłldaraga. Dai aipacoga glnçocodaiña dai glnçłldaiña. Dai łłgacoitaraga. Dai oomaliga. Daidł ivueeyi mosłcaasi istumaasi łłgi ḥgai ipłlidi. Dai glnvupui bacocoïña.

²¹ Dai coimudadł tuutuiga. Dai glncoodaiña aipacoga. Dai navacoitłraga. Dai aa naana maasi soimaascami. Aanl casi glnaagidi dai ɬramu glnaagidi sai sioorł ivuaadagi gomaasi ḥgai gia maiimi agai mllca siaaco Diuusi gatlaapłi.

²² Dłmos sìllscadł łmo vaavoitudadami łłgiadagi Diuusi Ibladł aidł gia Diuusi Ibladł soicłi ḥgai sai oigłdaiña aa oodami, dai soicłi sai baigłłlidiña dai soicłi sai glívłstacan tadacana, dai soicłi sai maivui ñioocaiña Diuusi sìllscadł soimaasi taatamadagi, dai soicłi sai clł tuigacana, dai soicłi sai soicłiña aa oodami, dai soicłi sai ivuaadana istumaasi aagada,²³ dai soicłi sai maioomaliacana, dai soicłi sai maibaamucuiña tomali maigogoosi gñducamicana. Vłasi gomaasi maitłrsoimaascami cascłdł maidaidi Moseesacaru słlicamigadł gomaasi.²⁴ Dai ḥgai ismaacłdł cavaavoitudai Suusi Cristo cagajiaadłrł viaa vłasi istumaasi łłgi ḥgai ipłlidi isivuaadagi cascłdł camaigogoosi gñducamica tomali maiomalica tomali maitivueeyi naana maasi istumaasi ismaacłdł łłgi ḥgai ipłlidi isivuaadagi.²⁵ Diuusi Ibladł glnmaa ibłdagai utudui vaavoitudaitai Suusi Cristo, cascłdł aliasi glaagai isivuaadagi aatłmł vłasi istumaasi ipłlidi Diuusi Ibladł.

²⁶ Dai аатлам тайлаагай исгэгэргүйцэлдэг гарвалиадаги подууцай ганнуур uidлрэл влтлсана оодами. Dai тайлаагай искоимудадаа тутияацаги.

6 ¹ Islmo vaavoitudadami todian duucai soimaasi iduñiagi, aapimla ismaacsadla clla ga lligidi Diuusi Ibladla glaagai mlsaagidiagi sai daanlpa Diuusi sai oigaldiana dai glaagai mlsaagidiagi sai camaisoimaasi ivuaadana sai baiyoma clla ga lligidiña Diuusi Ibladla. Dlmos maitlaagai mlsbagadagi. Glaagai mlastlagitodagi islDiaavora istutuidi issoimaasi ganduiñtuldiagi aapimla llrila. ² Poduucaiaavla gansoicada aapimla aipacoga silla scada soimaasi taatamada aapimla dai poduucai ivuaadamu aapimla istumaasi aagai Suusi Cristo mamaatlendaragadla.

³ Isamaadutai gadiisalda galiadagi *agai* *gia* *allgi* gavuiirumadai dai maitistutuidi issoicadagi aa. ⁴ Vllascatai glaagai istlatagitodagi sabai clla ga ivueeyi istumaasi Diuusi ipalidi. Isclla ga ivuaada *agai* poduuucai baigallidiña. Maitavlr gantagitu nlijada isducatai ivueeyi aa cascald maipocaitiada aapimla masai vaamioma clla ga ivueeyi islagai. ⁵ Vllascatai viaa isajllagi ivuaadagi istumaasi Diuusi ipalidi dai sioora maitivuaada istumaasi Diuusi ipalidi *allgi* *agai* arduñid.

⁶ Sioorл armamaatлrdami лgai viaa issoicлdagi istucлda istuutiadagi sioorл mamaatлtuldiadagi.

⁷⁻⁸ Maitavлr гланвупиirумадада aapimл poлliditai sai oodami istutuidi isyaatagiadagi Diuusi. Diuusi maatл vllsialcatai cascлdл tomali лmaadutai maitistutuidi isyaatagiadagi. Sioorл ivuaadagi istumaasi ллgi лgai ipлlidi dai maisiu istumaasi Diuusi ipлlidi лgai gia maitistutuidi iscллgаслrл oidacagi dai maiiimimu Diuusi ллmadu. Длmos sioorл ivuaadagi istumaasi ipлlidi Diuusi Iblадdл лgai gia iimi agai tavaagiamu dai tomastuigaco oidacamu Diuusi ллmadu. ⁹ Cascлdл maitlaagai isoojoadagi ivuaadatai istumaasi ipлlidi Diuusi Iblадdл. Poduucai Diuusi лmo imidagai garmaaquimu mui naana maasi istumaasi слсллgадucam i tavaagilrл isapiaivuaadagi istumaasi ipлlidi Diuusi. ¹⁰ Cascлdл siллscadл istutiada aatlmл gлаagai tлssоicлdagi sioorл tагitu лmo istumaasi siooma слga gлаagai tлssоicлdagi gлаraaduñi vaavoitudadami.

¹¹ Sivi aanλ λλgi gλnoojidi cascλdλ gλgλrdū idi oojai.

¹² Амамааттудиадами яатавогами лгай dai ганаагиди тлсай viaa ишиктиаги гантууцуга dai подиукаи салгаслрл вувахиаги. Агай подиукаи ivueeyi sai салгаслрл пидиña ʌjudidiu dai maisiu soimaasi таатамитудиña ваавоитудайтай лгай sai Suusi Cristo muu curusiaba sai салгаслрл вуваслиña oodami. ¹³ Томали лгай ismaacsldл iquitаслi гантууцуга maitivueeyi вллси istumaasi aagai Moseesacaru салличамигадлрл. Длmos амамааттудиадами яатавогами ipлidi isaapimл iquitiagi гантууцуга vai подиукаи гаглардуслдл ганаалиада лгай

ivuaadatai aapiml istumaasi ላgai gln̄tlaanpl. ¹⁴ Aapl gl̄duscl̄d̄l giñlidi miucuac̄l gln̄tlaanpldamiga Suusi Cristo curusiaba sai cl̄lgascl̄l vnuac̄līn̄ oodami maisiu ለma maasicl̄d̄l. Dai cascld̄l aapl camaioojoidi isivuaadagi istumaasi ivueeyi ላgai ismaacscl̄d̄ soimaasi ivueeyi. ¹⁵ Ismaacscl̄d̄l vaavoitudai Suusi Cristo maitl̄rsoiñi isiquitl̄quicagi tuucugad̄l ischo ለl̄p̄l. Baiyoma ለrsoiñi isviaacagi ለmo ibl̄dagai utudui. ¹⁶ Aapl ip̄lidi sai Diuusi iibl̄studacan tadacana vll̄si ismaacscl̄d̄l vaavoitudai Suusi Cristo dai camaivaavoitudai Moseesacaru sll̄licamigad̄l. Dai aapl ip̄lidi ለl̄p̄l sai Diuusi soigll̄lidiñā ላgaicl̄d̄l.

¹⁷ Sivi baitl̄qui camaitlaagai m̄lavui ñioocadagi istumaasi aapl gln̄mamaatatl̄li. Aapl gaaagidi sai Suusi Cristo ለrc̄l̄gac̄l̄l vnuviadami cascld̄l oodami soimaasi giñtaatamituldiñā dai quiaa maasi siaaco saasarai ላgai giñtuucuga.

¹⁸ Giñaduñi, aapl ip̄lidi sai gln̄tlaanpldamiga Suusi Cristo cl̄lgascl̄l gln̄pplidiñā.

Mosacaasi.